

Respir de pau

Després d'una setmana d'enfrontaments violentíssims entre unitats del SWAPO i policies namibis, Sud-Àfrica ha acceptat l'alto-el-foc a Namíbia que havien demanat els guerrillers que lluiten per la independència del país. Ara, la solució passa pel respecte al paper que fan els cascos blaus de l'ONU, desplegats a la zona per a evitar noves operacions bèl·liques.

Antoni Castel

El passat dissabte, el govern sud-africà proposà als guerrillers dels SWAPO que lluiten contra Pretòria a Namíbia suspendre els enfrontaments i que les forces d'ambdós bàndols es repleguessin a les bases respectives per a poder observar la resolució 435 de l'ONU sobre la independència de Namíbia. Des del passat 1 d'abril, data en què començava l'aplicació d'aquest decret que preveu la Independència d'aquest país africà el 1990, s'hi havien produït els combats més violents de feia anys.

Els enfrontaments, que han provocat 250 morts, han paralitzat momentàniament el procés previst per la resolució i han aixecat tot tipus de crítiques contra l'ONU. Els països africans, solidaris amb l'Organització dels Pobles del Sud-oest africà (SWAPO), han protestat perquè el representant de les Nacions Unides a Namíbia, el finès Martii Ahtisaari, permeté el desplegament de soldats sud-africans al nord del territori, escenari dels combats. Els països occidentals es preguntaren el perquè només hi havia, l'1 d'abril a Namíbia 950 soldats del Grup d'Assistència de les Nacions Unides per al Període de Transició (GANUPT), quan estava previst que participin en la retirada sud-africana i la celebració d'eleccions, passos previs a la independència, 4.650 cascos blaus de diversos països, entre els quals Espanya. Finalment, Sud-àfrica, per veu del ministre d'Afers Estrangers, Roelof Pik Botha, que rebé la primera ministra britànica, Margaret Thatcher, el mateix dia 1 a Windhoek, amenaçà de demanar la retirada de tot el contingent del GANUPT si el SWAPO no es replegava a les seves bases d'Angola.

La situació de Namíbia és, doncs, bastant delicada. Els optimistes creuen que els incidents han estat una prova de la força del SWAPO, el moviment que amb tota seguretat guanyarà les eleccions del pròxim 1 de novembre. Segons aquesta anàlisi, el SWAPO voldria demostrar la seva capacitat ope-

Namíbia ha viscut fins a l'1 d'abril les jornades més violentes des de fa anys.

rativa per a impedir qualsevol tipus de manipulació sud-africana del procés, quan encara hi ha punts del text de l'ONU que s'han d'interpretar, com l'edat de vot o els límits de les circumscripcions electorals. El SWAPO i el representant de l'ONU defensen el vot a partir dels 18 anys, però Sud-àfrica als 21 anys. La primera opció afavoreix clarament el moviment independentista, molt popular entre els joves. El govern sud-africà també vol unes circumscripcions que puguin obstaculitzar el

triomf del SWAPO i impedir que assoleixi més dels dos terços de la futura Assemblea que elaborarà la constitució. Precisament, el text haurà de ser aprovat per una majoria de dos terços.

En canvi, la interpretació catastrofista parla de l'interès sud-africà per evitar el desenvolupament normal d'un procés que donarà el poder al SWAPO i trencarà el *glacis* protector en el flanc occidental, quedant Sud-àfrica totalment desprotegida enfront d'estats hostils al règim de l'*apartheid*. Aquesta anàlisi es contradia amb la majoria de les declaracions de polítics i financers sud-africans, unànimes a demanar la retirada d'un país que només dóna maldecaps, costa diners i significa un descrèdit davant la comunitat internacional.

Es més que probable, per tant, que la normalitat torni a Namíbia després que es reuneixi la comissió tripartida —Angola, Cuba, Sud-àfrica—, auxiliada per les dues superpotències —EUA, URSS—, les més interessades en una solució negociada del problema namibi i, per extensió, de la liquidació de l'*apartheid*. A més, la continuïtat del procés previst per les Nacions Unides permetrà que Cuba prossegueixi amb la seva retirada dels soldats desplegats a Angola, en un calendari vinculat pels acords de Nova Iorque a la resolució 435. □